

Spenta stóðan í Sovjet og í Miðeystri

VIÐURSKIFTINI úti í heimi eru ógvuliga spent í hesum dögum. Nógvir politiskir egleiðarar meta stóðuna í bæði Sovjetsamveldinum og í Miðeystri at vera so mikið álvarsliga, at hon kann føra til borgarakriggj og í ringasta fall hotta allan heimsfriðin.

GLASNOST- og perestrojka politikkur Gorbatojvs hevur latið upp fyri nýggjum møguleikum í tí stóra Sovjetsamveldinum. Hetta risastóra ríkið, ið fevnir um nógv lond við ymsum fólkasløgum og tjóðskapi, er farið at rilla av álvara. Tey einstøku londini vilja hava meira sjálvstýri ella fullt sjálvstýri, eitt nú tey baltisku londini.

HIGARTIL hava vit næstan bara hoyrt Gorbatojv nevndan, sum tann, ið kann fremja broytingar í landinum, men tað er eingin loyna longur, at Gorbatojv hevur sínar mótsøðumenn bæði til vinstri og til høgru. Hetta eru vit serliga vitni til í hesum dögum, har ein av mótsøðumönnum Gorbatojvs, Jeltsyn, er vorðin valdur til forseta í tí størstu av teimum sovjetisku republikkunum, Ruslandi. Jeltsyn heldur, at perestrojka-politikkurin gongur í so seint, hann

vil hava meiri radikalar broytingar í sovjetiska samfelagnum nú beinanvegin, eitt nú gongur hann inn fyri størri sjálvstýri til tær einstøku republikkarnar.

TAD er greitt, at hetta er nakað, sum er populært millum fólk flest, og tí fer Gorbatojv heilt vist at fáastórsar trupulleikar at dragast við í komandi tíð. Í ringasta føri kann henda, at tær einstøku republikkarnar fara at útnýta popularitetin hjá Jeltsyn til at krevja meira sjálvstýri her og nú. Hetta kann so enda við konfrontationum, sum kunnu føra til veruligt borgarakriggj. Og hetta kann so aftur hotta sjálvan heimsfriðin. Øll eru vit fegin um broytingarnar í Sovjetsamveldinum og tann leiklut Gorbatojv hevur havt. Spurningurin er nú, hvussu skjótt demokratiseringin skal ganga og hvussu tað fer at ávirka samfelagið alt, at bæði fría marknaðarskipanin og demokratiskar skipanir verða sett í verk eftir stuttari tíð.

HIN krúttunna er í Miðeystri, har viðurskiftini millum ísraelar og arabarar eru meira álvarsom nú, enn tey hava verið í langa tíð. Tað, sum serliga vekir ans, eru teir túsundtals sovjetisku jødarnir, sum hvønn dag koma til Ísrael. Mangt bendir á, at høgrevendi meirilutin í ísraelska parlamentinum og stjórnin hjá Shamir vilja hava hesa sovjetisku jødarnar at seta búgv á tí heretta Vestara áar-

bakkanum. Hetta er ein sera stór hótan móti fólkinum har býr, palestinsarum. Vandur er so eisini fyri, at so nógv niðursetufólk koma til økið, at palestinsarar um nøkur ár verða ein minniluti.

JÚST hesin spurningurin er so mikið álvarsigur, at forsetin í Egyptalandi, Mubarak, alment hevur sagt frá, at hann metir hetta sum eina krígsavbjóðing.

ER so veruliga vandur fyri einum nýggjum kríggi í Miðeystri kunnu vit spyrja! Spurningurin í løtuni kundi bent á tað. Tað vil so vera upp til ísraelsku stjórnina, um hon fer at gera tað til sín miðvísa politikk, at jødar úr eitt nú Sovjet skulu seta búgv á Vestara áarbakka. Tað kann lætt fara at vera dropin, sum fær bikarið at flóta yvir í Miðeystri.

VERÐUR kríggj í Miðeystri, so er ringt at ímynda sær nakran vinnara. Tí sum tað skilst so hevur Ísrael kjarnorkuvápn og møgulega okkurt av arabisku londunum eisini. Eitt kjarnorkukríggj her fer rætt og slætt at leggja alt økið í oyði. Og tá eru øll londini taparar.

STÓÐAN í Sovjet er álvarsom og hon í Miðeystri ikki minni. Tað skal litið til at festa eld í tað heila, og tá kann tað gerast ein hótan móti øllum

heimsfriðinum. Tað er at vóna, at tað ikki verða tær radikalu og viðgongdu kreftirnar í hesum londum, sum koma at leggja kósina. Tí tá kunnu vit vera viss í einum ragnaroki. Hvat Sovjetsamveldinum viðvíkur, so er bæði brúk fyri einum Gorbatojv og einum Jeltsyn. Sum mótpolar eggja teir til broytingar í demokratiskan rættning. Men útviklingurin má ikki sleppa at "løbe løbsk", sum danir taka til. Tí aftaná so nógv ár í kommunistiskum hafti er sera torført at ímynda sær eitt fullkomiliga broytt samfelag eftir heilt stuttari tíð. Øll umlegging og endurbýgging krevur tíð og orku. Tí mugu tveir persónar, sum Gorbatojv og Jeltsyn royna vera undangongumenn í einum dialogi og eini miðvísari politiskari roynd, sum hevur til endamált at fáa Sovjetsamveldið úr aftur naggatódnini, men hetta má gerast á ein friðsælan hátt, uttan at alt endar í kaos, tí tá kunnu øll gerast taparar.

Í Miðeystri er einasti vegurin samráðingarlíðið millum Ísrael og grannar tess. Og her mugu vit so bara vóna, at tær viðgongdu kreftirnar bæði millum ísraelar og arabarar og palestinsar fara at vera við undirlutan. Eisini her er tað dialogurin, sum skal føra til tað fyri báðar partar besta úrslitið.

Jamü

Tann miseydnada kvettroyndin á Tvøroyri

(Hetta lesarabrævið er av núsáðum ikki komið í blaðið, tá tað varð sent okkum herfyri og tí kemur tað nakað seinkað nú.)

Blaðstj.

Ein vinur segði mær, at í 14. September frá 9. mai í ár verður formaður Fylkingar endurútkin fyri at kalla eykaaðalfundin 7. mai eina kvettroynd.

Slikt er skammleyst og hasin maður eggjar bert til klandur limanna millum.

Hví sigur formaðurin ikki veruliga orsökina til at soleiðis má farast fram fyri at fáa fund.

Hví sigur hann ikki frá tí felagsliga misrætti, hann hevur skapt — ár fara — ongin fundur — ongin fundur frá aðalfundi til aðalfund — limirnir fáa onki at vita uttan tað blóðini skriva ella frá útvarpi ella sjónvarpi.

Hvat er so til at taka? Tað hoyrist um lønarlækking — ongin pristals-útrokning — ogn fólksins, eisini Fylking, Tv. Flaka-

virki útleigað til fransar og fransar arbeida uttan at vera limir. Rakar hetta o.a. ikki limirnir. Lóg Fylkingar visir eina leið og tað er henda leið, ið nýtt bleiv, so kvettugurin er Dánjals við sinum innibýrgda einaræði.

At endurtaka Stalin og Hammerskjöld um hvør klárar seg uttan fyri allan felagsskap — bjargar ikki Fylking, nú arbeidi er á lægsta marki, so spurningurin er um vit hava ráð at hava so høgt løntan formann.

Fylking er ikki titt aleina, Dánjal. Vit hava arvað Fylking við tí gloriu farnu ár hava givið og verður ikki gloymt av Føroya arbeidarafjöld. Men hvat skalt tú minnast fyri — flakavirkisútleigan — at tú fekk flestu konurnar heim at vera, at tú í 14. September 5. mai viðgongur tina høvuðs-ábyrgd til hvar flakavirkisútleiga — og meinat tú sjálvandi við bjarging tina av Fleyrkeypinum, so Føroya Banki og ástaðar-

ligi stjórin her tá bleiv lættari í huga. Flakavirkisútmáti fyrst út við goðum 11 mill.

Tú sigur, at álópið miseydnadist, ja tú slapp við at kontakta formann F.A., Ingeborg Winther, á náttartíð, sum eftir tinum orðum segði: tað er ólógligt at taka avgerðir undir ymiskt — men í hvørji lóg stendur tað. Vit vita at ongastaðni eru tiknar fleiri avgerðir undir ymiskt enn í F.A.

Undir viðgerðini av hovudspeittinum á dagskránni kom so nógv fram, at ikki skuldi verið neyðugt at atkvøtt um at lata formannin fara — hann skuldi verið vistur út. Ja, soleiðis hutlar tú teg iðgongum.

Tá tú gevur teg fram at siga frá fundinum — hví lesur tú ikki upp úr gerðabókini, men sannleikin er: har var ongin gerðabók. Hin nú gitna gerðabók — goymslumaðurin og ikki valdi skrivarin — sat har við einum litlum pappirslepa á borðinum

og penni í hond — men skrivað varð litið ella onki — onki bleiv so lisið upp, onki goðkent, onki undirskrivað á fundinum. Hvar skal goðkenna tað tilvildarliga heimaskrivaða, hvør torir at undirritað slikt ikki goðkent á fundi. Fundurin fór í stórum siðuliga fram inntil Ólavur kassameistari minti formannin á, at hann, Dánjal, hevði biðið 3 mans koma inn á aðalfundin og atkvøða fyri sær, hóast teir ikki vóru limir. — Ólavur átaladi hetta, men varð kveistraður burtur. — Tað eri eg sum eri formaður. Tá leyp Dánjal formaður á føtur og við knýttum neva móti andlitinum á Ólavi rópti hann IDIOT — tú ert idiot, far út.

Soleiðis stjórnar hesin einaræðisharrin ósømliga.

Fylkingar lóg loyvir ikki slíka framferð.

Tað er meir og annað, ið kundi komið undir Ymiskt. T.d. kom fram um fransar, ið arbeida uttan

limaskap í Fylking á flakavirkinum, meðan limir okkara og Fiskepigernes Fagforening sita heima arbeidsleys og teir arbeida framvegis — byrja millum 5-6 um morgunin og fara fyrst heim um 22 á kvøldi. Tað er ikki smávegis, tey arbeidsleysu missa. Formaðurin ignorerar — tí tað sviður ikki at honum — hann fær sína løn, so kvettroyndin er ikki okkara, men sum ætlaða avkvøðugreiðslan undir Ymiskt — ein fylgja av 1. petti.

Annars frættist, at gerðabókanassarin við einum promille gongur frá manni til mann og roynir at manna lið til kvettroynd.

Karl Jerspersen

lesarabrøv

Atlantsflog
DAVAIR
ICELANDAIR
SAS
Faroe Travel
Tlf.12600

FERÐSLUTRYGD

er at fara yvirum bert undir grønum ljósi